

נודה מאד לכל מי
שיכול לסייע בכיסוי
הוצאות ההדפסה.
להנצחות
לע"נ וכי"ב,
נא לפנות למייל
mdh036194741
@gmail.com

דברי השירה

ויזבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמס (זברים לא)

מתורת מורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

רב ביהכ"נ יזברי שירי ואזור מרכז ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. • ניתן לקבל הגליון במייל mdh036194741@gmail.com

פרשת נח - חיזוק לתחילת הזמן

לשקול כל מילה שיוצאת מהפה

"מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהרה" (ז' - ח').

שואלים חז"ל (בפסחים דף ג' ע"א), למה כתוב "ומן הבהמה אשר איננה טהרה", הרי יותר נכון וקצר לכתוב "ומן הבהמה הטמאה"?

אלא שעדיף להאריך ולדבר בלשון נקיה, כי יש כלל 'לעולם ידבר אדם בלשון נקי', ולכן התורה מאריכה במילים כדי לא לומר לשון מגונה.

עדיין תמוה, הרי הרבה פעמים כתוב בתורה "בהמה טמאה" (עיינן בפרשת שמייני), למה דווקא כאן התורה מאריכה יותר משאר המקומות?

מתרצים בשם המגיד מדובנא זצ"ל שהיה מסביר כדרכו בקודש עם סיפור על בחור אחד שהיה מדבר על יהודי דברים לא טובים, והאבא של אותו בחור כעס עליו שהוא מדבר בלשון לא טוב על השני, לאחר זמן הציעו חברותא לבנו את הבן של אותו יהודי, האבא מיד אמר לבנו שאין מה לדבר על ההצעה הזאת כי הוא שמע דברים לא טובים על אותו יהודי, שאלו את האבא "הרי אמרת שאסור לדבר בלשון לא טוב על השני, אז למה עכשיו אתה מאמין בעצמך מדבר כך?" ההסבר לכך הוא שודאי שאסור לדבר בצורה שלילית על אנשים אחרים אם זה לא נוגע למעשה, אבל כשזה נוגע למעשה [וזה ידוע לו בודאי שאר פרטים] לא רק שזה מותר אלא יש אפילו חיוב להדגיש את זה כדי שאחרים ידעו שצריכים להתרחק ממנו. והנמשל לזה הוא שזה בדיוק ההסבר כאן, כשמדברים על לאכול מאכלות אסורות או לא לאכול אז צריכים להדגיש "בהמה טמאה" כדי שנבין שאסור לאכול זאת, אבל כשמזכירים אותם סתם כגון כניסה לתיבת נח אין צורך להדגיש "בהמה טמאה" ומספיק להגיד "בהמה אשר איננה טהרה" וכך מקיימים את הכלל של חז"ל 'לעולם ידבר אדם בלשון נקי'.

לומדים מכאן שעלינו לשקול מה אומרים ואיך אומרים, ולהיזהר מאוד לדבר בלשון נקי.

ידוע שמרן הגר"נ קרליץ זצ"ל היה מתנגד ללכת לדון בבית משפט והיה אומר שכתוב בשו"ע שמי שהולך לבית משפט אין לו חלק לעולם הבא. אבל אם בזה אפשר להציל יהודי ואי אפשר באופן אחר אז צריך ללכת לשם. לכן פעם אחת רבינו הגדול הלך להעיד בבית משפט. לאחר הפסיקה, הצד המפסיד אמר לשופט "הרב קרליץ אמר עליך שאין לך חלק ב...". השופט התרגז וביקש שיחזירו את רבינו הגדול לאולם. כשרבינו הגדול חזר, שאל השופט "האם נכון שאמרת עלי שאין לי חלק...?" (זה נכון שהיה אומר כך אבל לא דיבר על השופט הזה). רבינו הגדול השיב "לא זכור לי". כשיצא מבית משפט, שאל רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל "למה רבי נסים לא אמר לשופט 'לא נכון'?" רבינו הגדול ענה "אני רוצה להיזהר מחנופה, אם אגיד לו 'לא נכון', אני אומר שלא מגיע לו, וכביכול שהוא בסדר". גם בזה רבינו הגדול נזהר בלשונו!

עוד מספרים שפעם רצו לתקן איזה שהוא דבר בבית הכנסת הליגמן ומרן הגר"נ קרליץ זצ"ל שתק. שאלו לרבינו הגדול למה הוא שתק. ענה רבינו הגדול לשואלים, שאם היה מוחה גם עכשיו אז כל פעם שהוא שותק אנשים יגידו שהוא מסכים לכך, לכן עדיף לו לא לדבר כשזה לא מוכרח.

~ ~ ~ ~ ~

מקיום התורה לא מפסידים

כתוב בסוף פרשת בראשית (ה' - ל"ב) "ויהי נח בן חמש מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת".

כותב רש"י (שם), א"ר יודן מה טעם כל הדורות הולידו לק' שנה וזה לת"ק אמר הקב"ה אם רשעים הם יאבדו במים ורע לצדיק זה ואם צדיקים הם אטריח עליו לעשות תיבות הרבה כבש את מעינו ולא הוליד עד ת"ק שנה כדי שלא יהא יפת הגדול שבבניו ראוי לעונשין לפני המבול דכתיב כי הנער בן מאה שנה ימות ראוי לעונש לעתיד וכן לפני מתן תורה.

שואלים, אם כל הסיבה שנח לא זכה לצאצאים עד גיל חמש מאות שנה כדי שבניו לא יהיו יותר מבן מאה וכך לא יהיו בר עונשין, אז למה כל הדור המבול נהרגו? הרי בטוח שהיו הרבה אנשים שהיו פחותים מבן מאה ולא היו בר עונשין?

תירץ בני הבה"ח אלעזר מנחם מן נ"ו, שכתוב ברא"ש (שו"ת הרא"ש סימן י"ג) שכל השיעורים הם הלכה למשה מסיני, ונתנה לישראל ולא לבני נח, ממילא אפשר להגיד שהכלל של בן מאה לא חל על דור המבול.

אפשר לתרץ בדרך אחרת, שהיה לבני נח זכות אבות של שם חם ויפת, ממילא עם צירוף שלא היו בר עונשין הם ניצלו מהמבול, אבל שאר אנשי המבול לא היה להם זכות אבות.

מבואר כאן שהיה נסיון קשה לנח עד גיל חמש מאות שנה, כי לכולם היה צאצאים ורק לו אין ילדים, אבל בסוף כל אלו מתו עם כל הצאצאים שלהם. רואים כמה הקב"ה עושה הכל לטובה.

יש ללמוד מזה דבר חשוב לכל החיים, מי ששומר תורה ומצוות לפעמים יכול לחשוב שעם כל מה שהולך בדרכי ה' הוא לא מצליח במעשי ידיו, ואילו אחרים שאינם שומרים תורה ומצוות טוב להם, אבל עליו לדעת שכל מה שנראה לו שהוא לא מצליח זה גופא לטובתו, לפעמים יבין זאת לאחר זמן ולפעמים לא.

לעילוי נשמת

הרבנית רבקה בת רבי אליעזר כהנמן ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

נלב"ע כ"ה אלול תש"פ

במעט עבודה זוכים להמון שפע

"וירח ה' את ריח הניחח ויאמר ה' אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי" (ח' - כ"א).

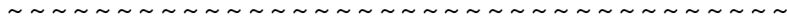
סיפר רבי שלמה ברוודא זצ"ל שכשהיה באמריקה ביחד עם משגיח דשיבת פוניבז' רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, נכנסו בחורים למשגיח רבי יחזקאל אמר שכשנח יצא מהתיבה הוא הביא קרבנות בלי שקיבל צווי על כך, ואם לא היה מביא לא היה מקבל עונש על כך, אבל לאחר שנח הקריב קרבנות הוא זכה לברכות והבטחות מהקב"ה. ואיך נח ידע שעליו להביא קרבנות? ה' ביקש ממנו לקחת שבע מכל הבהמות הטהורות ורק שתים מהבהמות הטמאות. מזה עלינו ללמוד שלפעמים האדם מתעורר לעשות איזה שהוא דבר ואינו מחויב לכך, ואם יעשה זאת הוא יכול לקבל כוחות שאי אפשר לתאר וכך יכול להפוך להיות בן עליה.

כמו כן, כשיעקב אבינו עבר ליד בית א-ל ונזכר לאחר זמן שעבר במקום שהתפללו אבותיו וחזר לשם, כתוב (כ"ח - ו"א) "ויפגע במקום", ורש"י דורש מלמד שקפצה לו הארץ וכו' אמר אפשר עברתי מקום שהתפללו אבותי ולא התפללתי נתן דעתו לחזור וכו'.

שואלים, למה משמים לא עשו לו סימן בדרך הטבע מיד כשהיה במקום שבו התפללו אבותיו ובכך לא היה צריך את הנס הגדול של קפיצת הדרך? התשובה היא שכל זמן שכן אדם לא עושה את ההשתדלות שמוטל עליו אז לא מגיע לו כלום, אבל ברגע שהוא עושה את שלו אז הקב"ה עוזר מעל ומעבר כי על האדם לעשות את ההתחלה כפי שכתוב במדרש שיר השירים רבה (פרשה ה' פיסקה ב') "פתחו לי פתח כחודה של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם".

זה יסוד חשוב לכל החיים, לפעמים הקב"ה מצפה שנעשה דבר מסוים אבל הוא לא מזכיר לנו לעשות וברגע שאנו מתחילים את ההשתדלות הוא עושה ניסים גלויים כדי שהדבר יהיה מושלם.

עכשיו שאנחנו בתחילת הזמן, יש לנו מלא הזדמנויות להתחזק, כל אחד יכול להתחזק או בלימוד תורה או בכוונה בתפילה או בבין אדם לחברו, וכל זה בלי שאף אחד ידרוש זאת מאתנו, ואם ננצל את ההזדמנויות האלו אנחנו נתעלה ונתקרב לריבונו של עולם ונקבל שפע ברכות ממנו יתברך.

קדושת המזבח של נח

"ויבן נח מזבח לה'" (ח' - כ').

כתוב במשך חכמה, אמרו במדרש רבה שהמזבח שנח בנה היה במזבח הגדול בירושלים. יתכן לפי זה שהיה דין למזבח של נח קדושת בית המקדש. ומשום זה, אף על גב דאין מזבח בבמה (משנה זבחים דף ק"ב ע"ב ודף ק"ג ע"א), ואין ריח נחוח בבמה, היה כאן מזבח וריח נחוח. ונח היה כהן, ורק העלאה היה עושה, דלזה בעי כהן, לכן כתוב "ויעל עולות במזבח". ומה שהקריב מכל החיה והעוף, הוא כמדרשם: ולא הטרחתי עליך להביא מן המדבר רק בקר וצאן שהם ברשותך. וזה הטעם שנאסר חיה ועוף להקריב, כדי שלא ימסור אדם נפשו לצוד ציד להביא (על פי בראשית כ"ז - ה') לקרבן ממדבר ומן הרודפים. לזה בנח, שהיו כולם אצלו ותחת ידו היה מקריב מכולם, ונכון.

ובזה מיושב גם מה שיש לשאול, שמבואר במדרש שנח היה בעל מום, ולכן הבן של נח הקריב, וקשה שהרי כאן היה במה ולא מזבח, אז למה נח לא הקריב בעצמו?

האמרי אמת תירץ, שכאן היה לזה דין קדושת בית המקדש לכן לא היה דין כמו במה, ולכן בעל מום פסול.

ויש להעיר, איך נח הגיע עם כל הבהמות מהר אוורסט לירושלים שזה כמה מאות קילומטרים?! [אולי הוא טרח ללכת עד שם].

חיזוק לתחילת הזמן

לפני שבוע היה מבחן ארצי עבור בחורי ישיבות הלומדים בישיבות קטנות, התגלה שכל הבחורים שהיו בבידוד בתקופה האחרונה הם אלו שקבלו את הציונים הכי גבוהים. וההסבר לכך הוא שכשהם היו בבידוד הם היו מנותקים מהעולם והיו יותר רגועים וכך הצליחו להתרכז יותר במה שלמדו.

עכשיו שהתחלנו זמן חורף תשפ"א, עלינו להוציא את הראש מכל הדברים הנמצאים בסביבתנו ולהתבודד באוהלה של תורה וכך נוכל להצליח להיות שקועים בלימוד התורה.

לפני כמה שנים היה מבצע גדול בעיר מסוימת עבור אברכים שלמדו חלק מסוים בשו"ע ולאחר מכן היה מבחן רציני והבטיחו מילגה בהתאם לאלו שיקבלו ציון גבוה במבחן. ושמעתי מאב"ד דקרית ספר רבי מאיר קסלר שליט"א שהאברכים בשעת המבחן היו צריכים לכתוב את פרטיהם [כולל טלפון ופלאפון] והבוחנים שמו לב שכל אלו שקיבלו למעלה משבעים אחוז במבחן היו אלו שאין להם פלאפון כלל. מובן מאילו שמי שאין לו פלאפון זה סוג אחר של לימוד כי הוא מנותק מהסביבה בשעת לימודו.

וכן להתחזק בתפילה כמו שכתוב בסוף הפרשה (ו"א - ל') "ותהי שרי עקרה אין לה ולד", ומבואר בחז"ל שכל האמהות עקרות היו כי הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, ושמעתי מאבי מורי זצ"ל שזכות הקיום של כלל ישראל הוא רק על ידי התפילות.

שכל אחד יתפלל על עצמו ועל הציבור ויהי רצון שיתקבלו כל התפילות, וה' יעזור שנזכה לבנין בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות.

לעילוי נשמת ראש ישיבת מיר בירושלים
הגאון רבי נתן צבי ב"ר אליהו מאיר פינקל זצ"ל
נלב"ע י"א מרחשון תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת נשמה טהורה
הנערה רחל ע"ה בת יבדלחט"א הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א
נלב"ע כ"ה מרחשון תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האישה הצדקנית
הרבנית יהודית יטל בת הגאון רבי אברהם דב יפה ע"ה
נלב"ע י' מרחשון תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.